

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 07.05.2015, sp. zn. 23 Cdo 2929/2014, ECLI:CZ:NS:2015:23.CDO.2929.2014.1

Číslo: 15/2016

Právní věta: Podle § 174a odst. 4 o. s. ř. nelze postupovat, jestliže předcházelo vydání elektronického platebního rozkazu zrušeného následně proto, že se jej nepodařilo doručit žalovanému.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 07.05.2015

Spisová značka: 23 Cdo 2929/2014

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Elektronický platební rozkaz, Vady podání

Předpisy: § 174a odst. 4 o. s. ř.
§ 43 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 3. 2014, sp. zn. 49 Co 83/2014, jakož i usnesení Městského soudu v Brně ze dne 16. 1. 2014, sp. zn. 48 C 7/2014, a věc vrátil Městskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Žalobkyně se návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu domáhala zaplacení částky 110 831 Kč s příslušenstvím. Výše požadovaného peněžitého plnění se odvíjí od smlouvy o pojištění motorových vozidel, když žalovaný nehradil stanovené pojistné řádně a včas. Po vyřešení místní příslušnosti Městský soud v Brně vydal dne 23. 7. 2013 elektronický platební rozkaz. Dne 2. 10. 2013 však vydal zrušující usnesení, protože se elektronický platební rozkaz nepodařilo doručit žalovanému do vlastních rukou.

2. M ě s t s k ý s o u d v Brně usnesením ze dne 16. 1. 2014, č. j. 48 C 7/2014-21, odmítl návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, neboť jej posoudil jako neúplný co do vylíčení rozhodných skutečností a neurčitý co do požadované částky. Současně rozhodl o náhradě nákladů řízení a o vrácení soudního poplatku. Žalobkyni vyčítá zejména absenci výše pojistného, konkrétních ustanovení, z nichž mají práva žalobkyně vyplývat, a podrobného popisu výpočtu žalovaných částek.

K odvolání žalobkyně se K r a j s k ý s o u d v Brně s tímto závěrem ztotožnil a usnesením ze dne 31. 3. 2014, č. j. 49 Co 83/2014-32, rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

3. Soudy obou stupňů argumentují absencí vyličení zcela zásadních skutečností, když se nelze spokojit s jejich nahrazením označením důkazního prostředku či odkazem na ujednání ve smlouvě nebo obchodních podmínkách bez konkretizace příslušného ustanovení. Soudy se shodly i na tom, že pokud by svou činností (analýzou předložených listin) v podstatě plnily (a nahrazovaly) procesní aktivitu žalobce, došlo by k narušení zásady rovnosti účastníků.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti potvrzujícímu usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, v němž rozporuje aplikaci § 174a odst. 4 o. s. ř. v případě, kdy je vydaný elektronický platební rozkaz následně zrušen pro nemožnost doručení žalovanému do vlastních rukou. Rozporuje i závěr soudu prvního stupně o nedostatečném vyličení rozhodných skutečností. Argumentuje tím, že vydal-li soud elektronický platební rozkaz, musel dospět k závěru, že žalobkyniní uplatněný nárok vyplývá z návrhu. Posoudil tento návrh jako dostatečný, určitý a srozumitelný. Jinak by návrh žalobkyně rovnou odmítl a nevydával by elektronický platební rozkaz. Z těchto důvodů dovolatelka navrhla, aby dovolací soud usnesení soudu odvolacího i soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, když napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která dosud nebyla dovolacím soudem vyřešena.

III.

Přípustnost dovolání

5. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) uvádí, že rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (od 1. 1. 2014) se podává z bodu 2 článku II, zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

6. Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno včas účastníkem řízení, tedy osobou k tomu oprávněnou (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.) a že je přípustné podle § 237 o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek podle § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř.

IV.

Důvodnost dovolání

7. Podle § 242 odst. 1 o. s. ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden. Dle ustanovení § 242 odst. 3 o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Tyto vady však zjištěny nebyly, proto se dovolací soud zabýval výhradami žalobkyně uvedenými v dovolání.

8. Dovatelka poukazuje na nesprávné právní posouzení věci odvolacím soudem i soudem prvního stupně při řešení procesní otázky, konkrétně aplikaci § 174a odst. 4 o. s. ř. a také otázku náležitostí návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu co do vyličení rozhodných skutečností.

9. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu sice správně určil, ale nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

10. Ustanovení § 174a odst. 1 o. s. ř. zakotvuje možnost soudu, nikoli povinnost, vydat na návrh žalobce elektronický platební rozkaz. Ve druhém odstavci tohoto ustanovení jsou vypočteny náležitosti, jež musí návrh na vydání elektronického platebního rozkazu splňovat. Neobsahuje-li návrh na vydání elektronického platebního rozkazu všechny zákonem stanovené náležitosti, nebo je-li nesrozumitelný nebo neurčitý, předseda senátu jej usnesením odmítne, jestliže pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení; ustanovení § 43 o. s. ř. se nepoužije (§ 174a odst. 4 o. s. ř.). Předseda senátu v takovém případě tedy nevyzývá účastníka k opravě či doplnění podání.

11. Z citovaného ustanovení vyplývá, že návrh lze odmítnout jen tehdy, jestliže pro jeho nedostatky nelze pokračovat v řízení. Jiné nedostatky však nebrání soudu v tom, aby pokračoval v řízení bez vydání elektronického platebního rozkazu. Zásadní tak je posouzení, zda pro nedostatky nelze pokračovat v řízení. V pochybnostech by měla převážet zásada zákazu *denegatio justitiae* (tj. zejména *in favorem* projednatelnosti návrhu; viz SVOBODA, K., SMOLÍK, P., LEVÝ, J., ŠÍNOVÁ, R. a kol.: Občanský soudní řád. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 602.).

12. V projednávaném případě je stěžejní otázka, zda lze aplikovat § 174a odst. 4 o. s. ř. i v případech, kdy elektronický platební rozkaz byl vydán a následně zrušen pro nemožnost doručení žalovanému.

13. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že v takovémto případě již postup dle § 174a odst. 4 o. s. ř. použit nelze. Pokud byl jednou vydán elektronický platební rozkaz, soud již musel nutně dospět k závěru, že návrh splňuje zákonné náležitosti. Byl-li vydaný elektronický platební rozkaz zrušen z toho důvodu, že se jej nepodařilo řádně doručit straně žalované, není již postup dle ustanovení § 174a odst. 4 o. s. ř. možný. Pokud by soudy i za takových okolností § 174a odst. 4 aplikovaly, zasáhly by do práva na spravedlivý proces navrhovatele, neboť tento již nutně musel být přesvědčen, že návrh na vydání elektronického platebního rozkazu je projednatelný a obsahuje všechny zákonné náležitosti.

14. Dovolací soud se zabýval i samotným závěrem odvolacího soudu a soudu prvního stupně o nedostatečném vylíčení rozhodujících skutečností, když nezohlednily odkazy žalobkyně na faktury přiložené coby důkazní materiál.

15. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. [23 Cdo 1665/2012](#), konstatoval, že i pokud žalobce neuvede v žalobě všechna potřebná tvrzení, významná podle hmotného práva, nejde o vadu návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, která by bránila pokračování v řízení, jestliže vylíčil alespoň takové rozhodující skutečnosti, jimiž byl vymezen předmět řízení po skutkové stránce. Rozhodujícími skutečnostmi se rozumí údaje, které jsou zcela nutné k tomu, aby bylo jasné, o čem a na jakém podkladě má soud rozhodnout (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2002, sp. zn. [21 Cdo 370/2002](#), publikované v časopise Soudní judikatura č. 11, ročník 2002, pod č. 209).

16. Vylíčení rozhodujících skutečností může mít zprostředkovaně původ i v odkazu na listinu, kterou žalobce připojí k žalobě a na kterou v textu žaloby výslovně odkáže. Představuje výjimku ze zásady, že vylíčení rozhodujících skutečností má obsahovat samotná žaloba (§ 79 odst. 1 o. s. ř.). Důsledkem této výjimky však nesmí být neurčitost a nesrozumitelnost obsahu žaloby (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2008, sp. zn. [29 Odo 742/2006](#), uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 38/2009).

17. Na základě výše uvedeného Nejvyšší soud dospěl k závěru, že soud odvolací i soud prvního stupně věc nesprávně právně posoudily, když aplikovaly ustanovení § 174a odst. 4 o. s. ř. poté, co byl vydaný elektronický platební rozkaz zrušen pro nemožnost doručení žalovanému. Soudy návrh žalobkyně odmítly i přesto, že při dřívějším posouzení dospěly k závěru o splnění náležitostí návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, aniž by ji vyzvaly dle § 43 o. s. ř. Žalobkyně tento postup nemohla předvídat a byl pro ni překvapivý.

18. V důsledku tohoto nesprávného posouzení soudy obou stupňů aplikovaly ustanovení § 174a odst. 4 o. s. ř., když vyhodnotily návrh jako neúplný a neurčitý a na základě toho jej odmítly. Lze tak konstatovat, že návrh na vydání elektronického platebního rozkazu byl odmítnut, ač pro tento postup nebyly splněny podmínky. Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci dle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl dovolatelkou uplatněn právem.

19. Nejvyšší soud z tohoto důvodu bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) napadené usnesení odvolacího soudu zrušil. Vzhledem k tomu, že důvody, pro něž bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, se vztahují i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i je a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2, věta druhá, o. s. ř.).

20. V dalším řízení bude soud prvního stupně (odvolací soud) na základě ustanovení § 243g odst. 1 a § 226 odst. 1 o. s. ř. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí.